

EUROPESE CODE VOOR GOEDE PRAKTIJKEN VOOR EEN DUURZAME EN VERANTWOORDE VISSERIJ

EUROPESE COMMISSIE

*Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw
vragen over de Europese Unie*

Een nieuw gratis nummer:
00 800 6 7 8 9 10 11

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver
(<http://europa.eu.int>).

Bibliografische gegevens bevinden zich aan het einde van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2004

ISBN 92-894-6944-7

© Europese Gemeenschappen, 2004
Overneming met bronvermelding toegestaan.

Printed in Belgium

GEDRUKT OP CHLOORVRIJ GEBLEEKT PAPIER

© Foto's: Lionel Flageul

INHOUD

INLEIDING	4
EUROPESE CODE VOOR GOEDE PRAKTIJKEN VOOR EEN DUURZAME EN VERANTWOORDE VISSERIJ ..	5
DOELSTELLINGEN	7
RICHTSNOEREN	8
I. Respect voor de visserijhulpbronnen en hun natuurlijke omgeving	8
II. Veiligheid op zee	10
III. Sociale aspecten	11
IV. Samenwerking	12
V. Informatie en transparantie	13
VI. Afzetvoorwaarden	14
VII. Aquacultuur	15

INLEIDING

De Commissie heeft in het kader van de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) in haar mededeling betreffende het tijdschema voor de tenuitvoerlegging van de hervorming ⁽¹⁾ de opstelling van een Europese code voor een verantwoorde beoefening van de visserij met de actieve participatie van de vissers en andere belanghebbende partijen voorgesteld. De beroepsvissers hebben zich ertoe verbonden actief deel te nemen aan de opstelling van deze code via het Raadgevend Comité voor de visserij en de aquacultuur (RCVA) ⁽²⁾.

De code is goedgekeurd door het RCVA tijdens zijn plenaire vergadering van 11 september 2003.

⁽¹⁾ COM(2002) 181, punt 3.9.

⁽²⁾ Besluit 1999/478/EG van de Commissie.

EUROPESE CODE VOOR GOEDE PRAKTIJKEN VOOR EEN DUURZAME EN VERANTWOORDE VISSERIJ

De visserij, met inbegrip van de aquacultuur, is van vitaal belang voor de voedselvoorziening, de werkgelegenheid, de recreatie, de handel en de economie.

Het Raadgevend Comité voor de visserij en de aquacultuur (RCVA) verbindt zich er dan ook toe bij te dragen tot een verantwoorde en duurzame visserij. De onderhavige code is een verzameling van gedragsnormen die de visserijsector in staat moeten stellen gezonde mariene ecosystemen te bevorderen en in stand te houden, en op een verantwoorde manier de visserij uit te oefenen.

De code geldt voor vissers uit de Gemeenschap in communautaire wateren en daarbuiten, namelijk wateren van derde landen en internationale wateren. Voortbouwende op het

kader dat de FAO-gedragscode ⁽³⁾ ten behoeve van de visserijautoriteiten heeft geschapen, is deze code meer in het bijzonder gericht op de communautaire visserijactiviteiten en in eerste instantie bedoeld voor de vissers zelf. De code

⁽³⁾ Tijdens de 28e zitting van de conferentie van de FAO (Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties) van 31 oktober 1995 is de gedragscode voor een verantwoorde visserij goedgekeurd.
<http://www.fao.org/fi/agreem/codecond/ficonde.asp>

is opgezet als aanvulling van de bestaande internationale, Europese of nationale op vrijwilligheid berustende regels en als aanvulling van de bindende regelgeving, teneinde bij te dragen tot een duurzame ontwikkeling van de visserijsector.

Het spreekt voor zich dat het voor de visserijsector van belang is de visserijbedrijven rendabel te kunnen houden. Hier dient rekening mee te worden gehouden, aangezien de uitvoering van deze code op vrijwilligheid berust. Daarom is een goede samenwerking tussen de betrokken partijen noodzakelijk en dient de code internationaal uniform te worden toegepast om concurrentievervalsingen te voorkomen.

Anderzijds dient het vissersberoep te worden beschouwd als één van de gevaarlijkste ter wereld. Dientengevolge is het van wezenlijk belang te waarborgen dat de bemanning voldoende is opgeleid/geschoold. De vaartuigen dienen goed te zijn onderhouden, volledig veilig te zijn en voorzien te zijn van voor de bemanning adequate apparatuur naar gelang van de reisduur en de visgrond.

Hoewel deze code bovenal op vissers en hun bedrijven is gericht, is voor de verwezenlijking van een verantwoorde visserij de betrokkenheid van andere actoren vereist, zoals bijvoorbeeld de sportvisserijsector, de overheden, de inspectiediensten en de wetenschappelijke wereld.

De organisaties die deze code vrijwillig naleven, zullen hun leden aanmoedigen deze correct toe te passen.

Het is eveneens noodzakelijk dat in het kader van andere activiteiten die van invloed zijn op het mariene milieu de nodige maatregelen worden genomen om een negatieve uitwerking op het milieu te voorkomen.

DOELSTELLINGEN

- a) Bijdragen tot de instandhouding van visbestanden en tegelijk de continuïteit van visserijactiviteiten in de Gemeenschap en in internationale wateren of wateren van derde landen bevorderen.
- b) Bijdragen tot het op een duurzame wijze scheppen van welvaart en werkgelegenheid in van de visserij afhankelijke gebieden.
- c) De bijdrage van de visserijsector tot de voedselveiligheid en de voorziening met hoogwaardige visserijproducten bevorderen.
- d) Een cultuur van goede visserijpraktijken ontwikkelen en normen voor „gedragspraktijken” invoeren voor alle in de visserijsector werkzame personen, ongeacht waar ze vissen, ook in internationale wateren of wateren van derde landen.
- e) De deelname en de samenwerking van belanghebbenden bij de uitvoering van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) bevorderen.
- f) Billijke, veilige en aangepaste arbeidsvoorwaarden en levensomstandigheden aan boord van de vaartuigen garanderen.

RICHTSNOEREN

Ongeacht waar zij vissen, ook in internationale wateren of wateren van derde landen, zullen de Europese vissers het volgende trachten na te streven.

I. Respect voor de visserijhulpbronnen en hun natuurlijke omgeving

1. Geef, met eerbiediging van verantwoorde visserijpraktijken, voorkeur aan kwaliteit in plaats van kwantiteit.
2. Zorg ervoor dat, wanneer de mogelijkheid bestaat uit meerdere visserijmethoden te kiezen, eerbiediging van het milieu tot de selectiecriteria behoort.
3. Bevorder de ontwikkeling van het bewustwordingsproces inzake milieubescherming; stimuleer de bemanningsleden om deel te nemen aan opleidings- en trainingsprogramma's die gericht zijn op verantwoorde visserij en praktijken voor een duurzame ontwikkeling.
4. Tref de nodige maatregelen om de kans op het verlies van vistuig te minimaliseren. Indien mogelijk moet worden getracht verloren vistuig zo spoedig mogelijk te bergen. Indien onmiddellijke berging niet mogelijk is, moet de kapitein de positie van het verloren vistuig noteren, het aan de bevoegde autoriteiten melden en het in een later stadium trachten te bergen.
5. Stem, ter voorkoming van overbevissing, het vistuig dat wordt uitgezet (hoeveelheid, lengte enz.) af op de reële behoeften van de visserijsector, en zorg ervoor dat het correct is gemerkt met de identiteit van het vaartuig.

6. Zorg ervoor dat, in het kader van een billijke en verantwoorde samenwerking, het vistuig op zodanige wijze is uitgezet dat het andere vissers of gebruikers niet hindert en tref passende voorzorgsmaatregelen wanneer wordt gevisd in gebieden met een druk zeevaartverkeer (bijv. door ervoor te zorgen dat het vaartuig en het vistuig goed zichtbaar zijn).
7. Verlaat vrijwillig de visgronden waar grote hoeveelheden vis voorkomen die gezien de aard, grootte of conditie, toch niet aan boord kunnen worden gehouden, teneinde te voorkomen dat vis overboord moet worden gezet.
8. Probeer het afval dat aan boord wordt geproduceerd op dezelfde manier te verwerken als huishoudelijk afval, door bijvoorbeeld op de vaartuigen waar dit mogelijk is, gebruik te maken van een compactor om vuilnis en andere afvalstoffen die aan boord worden geproduceerd tijdens het visseizoen, te behandelen; gooi het afval niet overboord, maar bewaar het voor latere verwerking, wanneer er op het vasteland geschikte installaties en machines voorhanden zijn.
9. In samenwerking met de bevoegde autoriteiten, met name de havenautoriteiten, moeten installaties worden vervaardigd voor de tenuitvoerlegging van „afvalprojecten”.
10. Automatische sorteerinrichtingen om de commerciële indeling van vis te vergemak-

kelijken moeten oordeelkundig worden gebruikt en niet als een middel voor „high-grading” ⁽⁴⁾.

11. Gebruik en onderhoud het vistuig overeenkomstig de kenmerken en het doel ervan, teneinde beter te voldoen aan de bepalingen inzake minimummaten bij aanvoer, zodat een voldoende groot aantal van het bestand de paairijpe leeftijd bereikt.
12. Gebruik, waar mogelijk, selectiever vistuig, waardoor de vangst van jonge vissen en ongewenste soorten wordt vermeden.
13. Maak optimaal gebruik van hulpbronnen (energie en water) aan boord. De isolatie van de ruimen moet in goede staat en vrij van rijm of extreme hitte worden gehouden. Gebruik brandstoffen van goede kwaliteit met laag zwavelgehalte. Zorg ook bij het gebruik van

⁽⁴⁾ Met „highgrading” wordt bedoeld de praktijk waarbij de vissers een grotere hoeveelheid vis vangen dan nodig is, teneinde de meest waardevolle soorten uit te sorteren en de rest terug te gooien.

de vaartuigmotoren dat de uitstoot van gevaarlijke stoffen wordt geminimaliseerd.

II. Veiligheid op zee

1. Controleer dat het vistuig overeenkomstig de veiligheidseisen wordt vervaardigd en uitgezet.
2. Alle delen van het vaartuig en inzonderheid de motoren en de veiligheidsuitrusting moeten regelmatig worden onderhouden. Naast de voorgeschreven controles moeten de kapiteins en de eigenaars van de vaartuigen geregeld inspecties uitvoeren om ervoor te zorgen dat te allen tijde aan de voorwaarden inzake veiligheid aan boord is voldaan.
3. Zorg voor een veilige werkomgeving. Werken zonder aangepaste uitrusting, naast de verplichte uitrusting zoals helm, werkkleding (waaronder oliepakken), handschoenen, schoenen, bril enzovoort, mag niet worden toegestaan.

4. Zorg voor opleiding van de vissers om om te gaan met arbeidsrisico's en gevaarlijke situaties. Er moeten geregeld brandweer- en reddingsoefeningen worden gehouden.
5. Door middel van opleiding (van de kapitein en/of van ten minste één bemanningslid) en door de beschikbaarheid van het nodige materiaal, moet er medische verzorging en

hulp beschikbaar zijn bij ongevallen. Medische raadpleging op afstand per radio moet worden bevorderd.

6. Alle informatie over obstakels en andere risico's voor de scheepvaart moet geregeld worden bijgewerkt en nieuwe bevindingen moeten aan collega's en aan de bevoegde zeevaartautoriteiten worden gemeld.

III. Sociale aspecten

1. De onderhandelingen door de sociale partners over collectieve overeenkomsten en akkoorden waarin de arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en bezoldigingsbepalingen worden vastgesteld, moeten worden bevorderd.
2. Zorg voor een goede werksfeer. Leidinggevend en moeten teamgeest en onderlinge samenwerking bevorderen en regels opstellen om eventuele conflicten op een vriendschappelijke manier op te lossen.

3. Indien verschillende vaartuigen op beperkte visgronden willen vissen, anticipeer dan op deze situatie en tracht in onderling overleg een oplossing te vinden.
4. Het vaartuig dient te allen tijde in perfecte hygiënische staat te verkeren.

IV. Samenwerking

1. Werk op zee op een billijke en verantwoorde wijze samen met de verschillende vaartuigen en respecteer elkaar ongeacht de vlag die wordt gevoerd en erken het recht van andere gebruikers op toegang tot het marien milieu en zijn hulpbronnen.
2. Wanneer dit mogelijk is moet een meer gedetailleerd samenwerkingsbeleid worden ontwikkeld middels de goedkeuring van bilaterale of multilaterale samenwerkingsovereenkomsten op het niveau van lokale, regionale of nationale beroepsorganisaties en/of op het niveau van netwerken van pro-

ducentenorganisaties en/of op het niveau van de RAR's ⁽⁵⁾.

3. Werk samen met visserij-inspecteurs en andere zeevaartautoriteiten om te zorgen voor veilige en billijke controles.
4. Er moet een code voor goede praktijken bestemd voor de verschillende inspectiediensten en hun medewerkers worden bevorderd en verkregen, teneinde de controles op Europees niveau te harmoniseren.
5. Zorg voor een goede samenwerking en een goed partnerschap met wetenschappers wier verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een verantwoorde visserij een essentieel onderdeel van deze code uitmaakt. Kapiteins trachten tijd vrij te maken om vragen te beantwoorden die door of voor rekening

⁽⁵⁾ Regionale Adviesraden (zie artikelen 31 en 32 van Verordening (EG) nr. 2371/2002 van de Raad van 20 december 2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid).

van de overheid of bevoegde onderzoeksinstituten zijn opgesteld, in het besef dat deze inspanning op lange termijn de visserijwereld voordeel zal opleveren in de vorm van een goede wetenschappelijke basis voor het visserijbeheer.

6. Stimuleer de installatie van het VMS-systeem ⁽⁶⁾ ook op vaartuigen die wettelijk niet verplicht zijn dat te doen.
7. Het sluiten van akkoorden tussen vissers moet worden gestimuleerd ten behoeve van de tenuitvoerlegging van bepaalde delen van de code en om dezelfde reden dient hetzelfde te geschieden tussen de andere partijen uit de sector.
8. Houd de bevoegde lokale overheden op de hoogte van een eventuele tijdelijke of aanhoudende afwijkende toestand van het milieu en de natuur in het gebied waar wordt gevist, en wijs indien mogelijk de oorzaak van deze afwijking aan.

⁽⁶⁾ Vessel Monitoring System — Satellietvolgstelsel.

V. Informatie en transparantie

1. Zorg voor de traceerbaarheid van de vis overeenkomstig de relevante Europese en nationale wetgeving (plaats en datum van de vangst, plaats van aanvoer, teruggooi enz.).

2. Het regelmatig en nauwkeurig bijwerken van het logboek moet worden bevorderd, teneinde precieze statistische basisgegevens te verkrijgen en te verwerken. Ten aanzien hiervan dient de opstelling van handvesten of protocollen inzake partnerschap tussen beroepsvissers, wetenschappelijke organisaties en de overheid te worden bevorderd.
3. Bewaar het logboek en de bijbehorende gegevens of geef ze in bewaring aan de wetenschappelijke en/of administratieve autoriteiten.

VI. Afzetvoorwaarden

1. Bewaar de vis aan boord in goede omstandigheden, teneinde de marktwaaarde ervan te verhogen. Tevens moeten de strategieën inzake valorisatie van visserijproducten worden gestimuleerd door kwaliteit voorop te stellen.
2. Verstrek van tevoren de gegevens over de aanvoer van vis ter verbetering van de potentiële afzetmogelijkheden, en bevorder de aanvoer van vis in havens die geschikte afzetmarkten vormen.
3. Zorg ervoor dat de vangst, de behandeling, de verwerking en distributie van vis en de visserijproducten zodanig gebeuren dat de voedingswaarde en kwaliteit van de producten gewaarborgd is.
4. Werk samen met overheidsdiensten en andere belanghebbenden om meer bekendheid te geven aan de voordelen van visconsumptie.
5. Vereenvoudig adequate inspecties en hanteer kwaliteits- en traceerbaarheidslabels voor de visserijproducten; bevorder waar mogelijk allereerst de verkoop of de registratie van de verkoop bij opbod.

VII. Aquacultuur

1. Zorg zowel voor de kwaliteit van het product dat is bestemd voor de consument als voor het behoud van het welzijn van vis bestemd voor de kweek ⁽⁷⁾.
2. Plan en beoefen de visteelt zo, dat schadelijke interactie met het milieu en de hulpbronnen wordt voorkomen.

⁽⁷⁾ Raadpleeg voor meer bijzonderheden de door de Federatie van Europese viskwekers (FEAP) opgestelde „Gedragscode voor de Europese aquacultuur” die door haar algemene vergadering in juni 2000 is goedgekeurd (www.aquamedia.org/feap/code).

